

LIPIEC 7 (71) 1994

DORADZTWO ROLNICZE

cena 2500zł.

W GRABANOWIE

W NUMERZE: • Spotkanie w sprawie Funduszu Restrukturyzacji • Pamiętajmy o tym w czasie żniw • Wolny Obszar Celny Małaszewicze • Informacja KRUS • Z życia ODR • Rzepak warto uprawiać • Poplony ścierniskowe • Notowania z targów i jarmarków • Zaraza ziemniaczana • Przygotujmy magazyny do składowania ziarna • Superkoncentraty Hendrixa w żywieniu tuczników • Porady WGD

Spotkanie z Prezesem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

W Urzędzie Wojewódzkim w Białej Podlaskiej odbyło się dnia 07.06.1994 r. spotkanie z Prezesem Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Panem Andrzejem Zawadzkim na temat zakresu i sposobu działania Agencji. W spotkaniu udział wzięli rolnicy, parlamentarzyści z terenu województwa białkopodlaskiego - senator Jerzy Hubert Chorąży i poseł Tadeusz Sławecki oraz dyrektorzy banków, jednostek budżetowych, przedsiębiorstw rolnych, wójtowie gmin, pracownicy Ośrodka Doradztwa Rolniczego. Spotkanie prowadził Wojewoda Białkopodlaski Tadeusz Korszeń.

Prezes Agencji A. Zawadzki omówił działalność prowadzoną przez ARiMR. Agencja rozpoczynając działalność przejęła spuściznę po Funduszu Oddłużenia i Restrukturyzacji Rolnictwa. Ze strony Agencji nie ma żadnych przeszkód, aby banki udzielały kredytów modernizacyjnych, z uwzględnieniem dopłat, również tym podmiotom, których sprawy nie zostały załatwione pozytywnie przez Fundusz. Należy dążyć do tego, aby kredyt modernizacyjny stał się kredytem dostępnym. Niezbędna jest więc odpowiednia sieć banków. Nie ma obecnie rejonizacji banków i można się ubiegać o kredyty w dowolnie wybranych bankach.

Przy rozdysponowaniu funduszy finansowych Agencji uwzględniać należy następujące przesłanki:

- kredyty powinny trafiać głównie na tereny wiejskie i ich rozwojowi służyć,
- przy udzielaniu pomocy finansowej brane będą pod uwagę czynniki efektywnościowe. Inwestycje typu: odprowadzenie ścieków, wodociągowanie, telefoniczna powinny być kompleksowe i jak największej liczbie mieszkańców służyć.
- realizować będą zadania szczególnie ważne dla naszej gospodarki, np. związane z zagospodarowaniem surowców rolniczych, produkcją eksportową itp,
- realizują " przemiany ustrojowe "(dzierżawcy majątku po byłych PGR),
- otrzymali z FOiRR kredyty naprawcze i do uruchomienia produkcji potrzebne są im dalsze kredyty.

ARiMR udzielać będzie gwarancji kredytowych i poręczeń głównie klientom, którzy:

Agencja nie ma możliwości udzielania gwarancji i poręczeń wszystkim kredytobiorcom. Prezes poprosił, aby banki nie odsyłały swych klientów do Agencji w celu uzyskania gwarancji lub poręczenia.

PAMIĘTAJMY O TYM W CZASIE ZNIW

Ze względu na trudne warunki pracy kombajnów zbożowych oraz zdarzające się wypadki, często groźne w skutkach, należy zachować dużą ostrożność w czasie eksploatacji oraz przestrzegać poniższych zaleceń:

- na kombajnie muszą być obowiązkowo zamontowane dwie gaśnice, tj. proszkowa i pianowa,
- pomost kombajnisty i drabinka do wchodzenia powinny być utrzymane w stanie zabezpieczającym pracownika przed poślizgiem; **na pomoście może przebywać tylko kombajnista,**
- silnik oraz przedział silnikowy winien być suchy i nie pokryty paliwem, smarem, olejem lub pyłem,
- przewody elektryczne nie powinny mieć luzów na zaciskach i uszkodzonych izolacji,
- instalacja paliwowa i hydrauliczna powinna być szczelna, gdyż wycieki są przyczyną zalegania pyłu i kurzu,
- dźwignie i elementy mechaniczne nie powinny ocierać o siebie i o osłony, a połączenia sworzniowe powinny być oryginalne oraz prawidłowo zamontowane i zabezpieczone,
- kombajniście nie wolno w czasie pracy palić tytoniu oraz używać otwartego ognia,
- podczas przerw w pracy kombajnu kolektor wydechowy silnika i chłodnicę oczyścić z plew, kurzu i słomy oraz kontrolować ich uszczelnienie i stan,
- pedały hamulców powinny być sprzęgnięte,
- nie wolno wykonywać żadnych prac pod zespołem zniwnym bez uprzedniego zabezpieczenia przed opadaniem za pomocą podpór lub specjalnych wysięgników,
- regulacji zaworów bezpieczeństwa i naprawę instalacji elektrycznej może dokonać tylko uprawniona osoba,
- wszelkie wymieniane nowe bezpieczniki i elementy instalacji elektrycznej muszą odpowiadać symbolami i charakterystyką oryginalnemu zestawowi,
- po zakończonej pracy należy odłączyć akumulatory poprzez zastawienie przełącznika głównego,
- prace spawalnicze dozwolone są wówczas, gdy naprawiana część jest wymontowana z kombajnu; gdyby zaszła konieczność spawania na kombajnie, należy dokładnie usunąć z maszyny materiały łatwopalne oraz osłonić ekranami przeciwiskrowymi miejsce spawania, a także przygotować gaśnicę, żeby była w pobliżu,
- wlewanie paliwa do zbiornika należy dokonać w odległości co najmniej 10 m od składu paliw, chyba że jest on wyposażony w dystrybutor; w czasie tankowania zasłonić akumulatory,
- podczas jazdy kombajnu na dłuższe odległości (powyżej 5 km) przyrząd zniwny transportowany musi być na wózku, a rozdzielacze łańcucha wymontowane; przyrząd tnący może być odslonięty tylko w czasie pracy kombajnu,
- usterkę możemy usuwać przy zatrzymanym silniku,
- przed uruchomieniem kombajnu uprzedzić osoby znajdujące się w pobliżu sygnałem dźwiękowym,
- zabrania się obsługi kombajnu osobom **nietrzeźwym,**
- obsługa kombajnu może być dokonywana wyłącznie przez osoby przeszkolone i posiadające zaświad-

czenie przeszkolenia (kursy takie prowadzi nasz ośrodek).

Przestrzegając powyższe zalecenia będziemy mieli spokojne i bezpieczne żniwa.

W I kwartale br. ODR w Grabanowie wspólnie z KRUS w Radzynie Podl. zorganizował i przeprowadził w terenie 70 szkoleń z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w rolnictwie. Ogółem przeszkolono 1.461 rolników.

Opracował: mgr inż. B. Filatiuk.

Wolny Obszar Celny Małaszewicze

Na terenie gminy Terespol w samym centrum Europy, przy głównych trasach komunikacyjnych: kolejowym i drogowym, między zachodem i wschodem Europy: , decyzją Rady Ministrów z dnia 24 marca 1993 roku (Dz.U. Nr 24, poz. 104) na gruntach komunalnych o powierzchni 166,41 ha został ustanowiony Wolny Obszar Celny - zarządzającym tym terenem została gmina Terespol. WOC traktowany jest jako zagranica z punktu widzenia polskiego prawa celnego. Tu mogą być przechowywane towary przez czas nieograniczony, bez składania zabezpieczeń majątkowych, również mogą być tu składowane pod nadzorem celnym towary po odprawie tranzytowej w ruchu międzynarodowym. Na terenie WOC wybudowane zostały zakłady mięsne "Polish Meat." Zlokalizowanie WOC na terenie gminy Terespol umożliwi rozwój gospodarczy tej gminy jak też całego województwa białkopodlaskiego.

Informacja KRUS

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Rolniczego informuje, że wysokość składki na ubezpieczenie społeczne rolników w III kwartale 1994 roku wynosi:

- na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie 240.000 zł.
 - na ubezpieczenie emerytalno-rento 582.000 zł
- RAZEM: 822.000 zł**

Termin uregulowania powyższych należności upływa z dniem 31 lipca 1994 r. Składkę można opłacać w: AGROBANK S.A., BS i urzędach pocztowych bez dodatkowej opłaty.

Z życia ODR

Z dniem 1 czerwca 1994 roku nastąpiła zmiana na stanowisku Naczelnego Dyrektora w Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Grabanowie. Wojewoda białkopodlaski mianował na to stanowisko **mgr inż. Andrzeja Sokołowskiego** ur. w 1951 roku. Andrzej Sokołowski jest absolwentem wydziału rolniczego SGGW AR w Warszawie. W poprzednich latach był pracownikiem Wojewódzkiego Związku Kółek i Organizacji Rolniczych, pełnił kierownicze funkcje w ZSL, Wydziale Rolnictwa UW i Centrali Nasionnej w Białej Podlaskiej. W ostatnich latach pracował w rodzinnym 7 ha gospodarstwie rolnym w gminie Wisznice.

OGRODNICY I ROLNICY

Kutnowskie Zakłady Farmaceutyczne "Polfa" S. A.
jako jedyny polski producent polecają,
sprzedawany do tej pory wyłącznie zagranicą :

Pol-Gibrescol®

Preparat stymulujący wzrost i rozwój roślin, a dający doskonale rezultaty w zakresie :

- przyspieszania dojrzewania i zwiększania plonowania pomidorów
- przyspieszania wzrostu i rozwoju traw
- zwiększania plonów nasion traw
- przyspieszania kwitnienia roślin cebulowych np. hiacynta
- rozwijania małych pąków goździków i ich kondycjonowania

Opakowanie : słoiki zawierające 10 sztuk tabletek po 1g lub fiołki z 2g substancji

Sprzedaż : Kutnowskie Zakłady Farmaceutyczne
"Polfa" S.A.
ul. Sienkiewicza 25
99-300 Kutno

tel: 331-25, tlx: 83379, fax: 423-74, 428-15, 424-46

„AIDA”

Przedsiębiorstwo Produkcyjno Usługowo Handlowe
21-500 BIAŁA PODLASKA ul. Brzeska 36a tel/fax 43 77 57

*** OFERUJE ***

* **OPRYSKIWACZE - ciągnikowe zawieszane, polowe i sadownicze**

- zbiornik 400 dm ³ - wysięg 12 m	- 11.900.000 zł	- zbiornik 400 dm ³ (uniwersalny)	- 16.900.000 zł
- zbiornik 400 dm ³ - wysięg 10 m	- 11.700.000 zł	- zbiornik 400 dm ³ (bębnowy)	- 13.900.000 zł
- zbiornik 300 dm ³ - wysięg 12 m	- 11.700.000 zł		
- zbiornik 300 dm ³ - wysięg 10 m	- 11.400.000 zł		

**GWARANCJA 18 MIESIĘCY - PEŁNY ASORT. CZĘŚCI ZAMIENNYCH
CENY HURTOWE I DETALICZNE ORAZ SPRZEDAŻ RATALNA**

* **NAWOZY WAPNIOWO MAGNEZOWE - (3 asortymenty)**

- wapniowo magnezowy 13% MgO	- 145.000 zł
- wapniowo magnezowy 8% MgO	- 135.000 zł
- wapniowy	- 95.000 zł

W cenę wliczony transport

* **NAWOZY DOLISTNE**
"AGROSOL", "INSOL", "AGROWITAL"
punkt fabryczny - hurt, detal

* **ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN**

MAGAZYN: ul. Gwardii Ludowej - kierunek SIELCZYK - dojazd linią nr 9
Sklep - ul. Brzeska 36a tel. 43-77-57

Rzepak warto uprawiać.

W Polsce rzepak w ostatnich kilku latach cieszy się coraz większym zainteresowaniem. W naszym rejonie jest trochę inaczej. Niewielu rolników podejmuje się jego uprawy. Przyczyny tego są różne ale główną wydaje się być duże ryzyko, że się nie uda uprawa. Porównując zalety i wady tej rośliny można śmiało powiedzieć, że więcej jest jednak korzyści niż strat.

- Przede wszystkim rzepak jako przedplon ma bardzo wysoką wartość w gospodarstwie
- Jest konkurencyjny w obecnej chwili w sprzedaży w porównaniu do pozostałych upraw polowych.
- Bardzo dobrze jest dostosowany do techniki.
- Bezkonkurencyjny w stosunku do prac w gospodarstwie.

Istnieje też ryzyko strat w jego uprawie. Wiąże się to z zimotrwałością rzepaku, jego podatnością na choroby i szkodniki. Ze stratami związanymi z wymarzeniem trudno jest walczyć, natomiast z chorobami i szkodnikami można walczyć z powodzeniem. Na podstawie danych jakie posiadamy w ODR za okres czternastu lat, straty spowodowane wymarzeniem lub wycieniem plantacji wynosiły od 2 % do 58 %. Ryzyko związane z uprawą rzepaku ozimego w naszym rejonie istnieje, ale warto się zastanowić nad wielkością strat po zacraniu plantacji. Trzeba sobie odpowiedzieć co po zaoranych rzepaku można uprawiać, aby mieć zadawalające plony. Będzie tu przecież orka wiosenna a nie wszystkie rośliny ją lubią. Po zaoranych rzepaku na przesiewy nadają się szczególnie dobrze, kukurydza i ziemniaki ze względu na wykorzystanie obornika zastosowanego pod rzepak. Są też mało wrażliwe na wiosenną orkę mniej polecana była by uprawa zbóż. Przy uprawie rzepaku konieczne jest przestrzeganie zasad agrotechniki. Zacznę od wymagań klimatycznych bowiem rzepak jest szczególnie wrażliwy na układ warunków atmosferycznych a mamy na to najmniejszy wpływ. Najlepiej gdyby temperatura od sierpnia do grudnia obniżała się stopniowo a od momentu posiania do przerwania wegetacji upłynęło 100 dni z temperaturą powyżej 2°C. Roślina do dobrego przezimowania powinna być krótka i mieć 8-10 liści. Rzepak wtedy gromadzi zapasy cukrów, które nie idą na wzrost rośliny a powodują wzrost stężenia soków w komórkach, co sprzyja lepszemu przezimowaniu. Rośliny po prostu są bardziej odporne na mróz. Proces kiedy rośliny przy niższej temperaturze wolniej rosną a w komórkach gromadzą się węglowodany nazywamy hartowaniem się roślin. Rzepak zahartowany w jesieni wytrzyma bez szwanku mrozy do -15°C nawet bez okrywy śnieżnej. Gdy śnieg spadnie na zamrożoną glebę rośliny przetrzymają mrozy do -20°C. Największe szkody występują wtedy, gdy gleba w ciągu zimy rozmarznie się i ruszy wegetacja. Na szczęście w naszym rejonie takie wahania są stosunkowo rzadkie. Przy wahaniami temperatury powstaje ruch gleby co powoduje obrywanie się drobnych korzeni. Ważną rzeczą jest aby rośliny nie wydłużały się przed zimą bo pęk wierzchołkowy będący na szczycie pędu znajdzie się wyżej powierzchni ziemi i przez to będzie bardziej narażony na działanie mrozu. Może też wystąpić gnicie roślin kiedy

spadnie śnieg na nie zamrożoną glebę. Rośliny oddychając wydzielają dwutlenek węgla a ten gromadząc się pod śniegiem ogranicza dostęp powietrza i rośliny giną. Można temu w pewnym stopniu zapobiegać za pomocą zabiegów uprawowych. Poprzez zachowanie właściwych terminów siewu, które dla naszego rejonu są od 15 do 20 sierpnia. Przy zachowaniu normy wysiewu 4-6 kg nasion na ha otrzyma się rośliny silne, dorze rozwinięte lecz nie wybujałe o dobrym systemie korzeniowym. Takie rośliny są wytrzymalsze na niskie temperatury. Jeżeli wiosną na jednym m² będzie 50 roślin zdrowych to rzepak da normalny plon, poniżej 30 roślin na m² plantację należy zaorać. Podane terminy kalendarzowe siewu są jedynie orientacyjne. Bo w okresie suszy siew można opóźnić do pierwszych dni września. Dalsze opóźnianie zawsze było niekorzystne. Trzeba podkreślić, że nasiona rzepaku do skielkowania potrzebują mało wody. Minimalna temperatura kiełkowania 1 stopień a optymalna 25 stopni. Nasiona przed siewem muszą być zawsze zaprawiane. Rzepak zwykle wschodzi po tygodniu a tylko w razie suszy lub nie doprawionej glebie wschody trwają dłużej i są nierównomierne. Rzepak dzięki palowemu korzeniowi szybko zagłębiającemu się w glebie łatwo przetrzymuje suszę w jesieni. Natomiast jest bardzo wrażliwy na suszę wiosenną szczególnie podczas kwitnienia. Gleba pod rzepak to przede wszystkim gleba sprawna i w dobrej strukturze zdolna do zatrzymania wody oraz odprowadzenia nadmiaru. Nie nadają się pod uprawę rzepaku piaski na podglebiu piaszczystym, zwirowatym oraz gleby podmokłe i zakwaszone. Uprawa rzepaku na torfach ma tytuł zwolenników co i przeciwników. Najlepszym przedplonem w naszych warunkach są wczesne ziemniaki, koniczyna i mieszanki strączkowo zbożowe. Gorszym przedplonem są zboża, jedynie jęczmień ozimy ze względu na wczesny zbiór zaliczyć można do lepszych przedplonów. Rzepak może być uprawiany po sobie. Rzepak ma duże wymagania nawozowe dla porównania podam, że dwukrotnie większe od pszenicy. Na wysokość plonu rzepaku wpływ ma głównie wapń i azot nieco mniejszy potas a najmniejszy fosfor. Jeżeli są warunki to przed zaoraniem pola pod rzepak należy zastosować wapno. W okresie jesienno-wiosennego wzrostu rzepak pobiera dużo wapnia. Natomiast azot pobierany jest w ilości od 20 do 40 kg na ha, z tym, że im wcześniej posiany tym mniejsza dawka azotu, im później tym dawka azotu wyższa. Przy nawożeniu azotem jesienią należy wysiać fosfor i potas. Jesienne nawożenie azotowe może być zastąpione wiosennym, jednak wtedy całkowita ilość pobranego azotu jest niższa niż jesienią. Można stosować nawożenie mineralne wiosną pamiętając, że rzepak wcześniej niż zboża rozpoczyna wegetację. Praktykowane jest więc wysiew nawozów na zamrożoną glebę. Rzepak wymaga wysokich dawek nawozów i tak fosforu 100-120 kg/ha potasu 180-250 kg/ha magnezu 45-60 kg/ha azotu 160-200 kg/ha. Ważne też jest nawożenie rzepaku borem- nawozy borowane. W obecnych warunkach nie bez znaczenia jest stosowanie obornika, szczególnie kiedy rzepak siany jest po zbożach co w naszym rejonie jest niemal powszechne. Dawka obornika

powinna wynosić 255-300q/ha. Jest takie powiedzenie wśród naszych rolników że obornikiem rzepaku się nie przენawozi. Niektórzy praktycy uważają że stosowanie mocznika pod rzepak daje niższe plony. Wiąże się to z wolniejszym działaniem mocznika ze względu na amonifikację a częściowo i nityfikację. Stosowanie coraz popularniejszego RSM w uprawie rzepaku jest celowe i bardziej opłacalne. Zachęcam też do stosowania nawozów dolistnych, które przy braku mikroelementów w glebie są jedyną drogą dostarczenia ich rzepakowi. W celu ograniczenia konieczne są zabiegi pielęgnacyjne obecnie coraz częściej stosuje się zabiegi chemiczne. Mają one na celu wyeliminowanie chwastów i szkodników. Nie podaje nazw środków ochrony ze względu na brak miejsca, można się o tym dowiedzieć u każdego doradcy ODR. Należy pamiętać o zaprawianiu nasion przed siewem. Ważną sprawą jest technika zbioru rzepaku. Do zbioru przystępuje się gdy liście opadną z łodyg a grona pochyliły się pod własnym ciężarem. Nasiona zaś zaczynają brunatnieć po bokach. Najkorzystniej jest w fazie dojrzałości technicznej. Nasiona wtedy zawierają najwięcej tłuszczu a plon jest największy, gdyż nasiona się jeszcze nie osypują. Osiągnąć to można przez zastosowanie desykacji preparatem Reglone lub Basta. A najlepiej zastosować Harva-

de które powoduje przyśpieszenie dojrzewania. Zabieg najlepiej przeprowadzać w godzinach wieczornych, gdyż wtedy siła wiatru jest najmniejsza. Zbiór odbywa się zwykle po 4-5 dniach po zabiegu. Dodam jeszcze na zakończenie, że w naszym województwie nie wolno uprawiać odmian wysokoerukowych a jedynie bezerukowe czyli dwuzerowe.

*mgr inż. Jan Chilimoniuk
ODR Wisznice*

Informujemy

Zakłady Przemysłu Tłuszczowego w Warszawie wspólnie z firmą Monsanto "Agricultural Company" zorganizowały w dniu 21.06.94 w RSP Ryboły (woj. białostockie), spotkanie producentów rzepaku podwójnie ulepszonych z woj. białkopodlaskiego i białostockiego.

Przewiduje się cenę skupu nasion rzepaku ze zbiorów w 1994 w granicach 550 tys. - 570 tys. zł za 1 q.

Zakłady Przemysłu Tłuszczowego zabezpieczają nasiona oraz herbicydy dla zainteresowanych producentów. Chętnych rolników do zawierania umów kontraktacyjnych na nowe zasiewy prosimy o kontakt z doradcami ODR.

Charakterystyka odmian rzepaku

W Rejestrze Odmian Oryginalnych Centralnego Ośrodka Badania Odmian Roślin Uprawnych w 1994 roku znajduje się sześć polskich odmian rzepaku ozimego. Są to: Bolko, Mar, Polo, Leo, Bor i Marita.

BOLKO

- najniższa wśród odmian europejskich zawartość glukozyolanów,
- wysoka zawartość białka,
- duża odporność na choroby grzybowe,
- odmiana odporna na wyleganie,
- plon nasion i zimotrwałość - średnie.

MAR

- odmiana wczesna,
- dostosowana do gleb lżejszych,
- tolerancyjna na suszę,
- bardzo zimotrwała,
- plenna,
- odporność na choroby i wyleganie - średnia,
- zawartość glukozyolanów na poziomie normy.

POLO

- odmiana średnio-późna,
- dobra zimotrwałość i odporność na choroby grzybowe,
- plonuje bardzo wysoko i stabilnie,
- tolerancyjna na suszę,
- odporność na wyleganie - średnia,
- niska zawartość glukozyolanów.

LEO

- odmiana wczesna o dobrej zimotrwałości,
- wykazuje dużą odporność łuszczyn na pęknięcie,
- nie osypuje się,
- odporna na suszę,
- średnio odporna na choroby grzybowe,
- plon nasion i tłuszczu wysoki,
- niska zawartość glukozyolanów.

BOR

- wyróżniająca się wysokim i wiernym plonowaniem,
- bardzo wysoka zawartość i plon tłuszczu,
- niska zawartość glukozyolanów,
- zimotrwała,
- odporna na choroby grzybowe,
- średnio-późna,
- odporna na wyleganie.

MARITA

- plonuje wysoko i stabilnie,
- późna,
- odporna na choroby grzybowe,
- zimotrwała,
- niska zawartość glukozyolanów.

Odmiany: Bolko, Bor, Marita i Polo jako odporne na wyleganie są zalecane do upraw intensywnych na glebach lepszych, natomiast na glebach lżejszych zalecane są odmiany Mar i Leo.

Przedstawiam gospodarstwa

Na terenie mojego działania do przodujących gospodarstw najbardziej chłonnych na nowości i postęp rolniczy należą gospodarstwa prowadzone przez Panów Jarosława i Mariusza Gołackich. Oba gospodarstwa położone są we wsi Wierzbówka gm. Parczew. Łączna powierzchnia tych 2 gospodarstw wynosi ponad 60 ha użytków rolnych w tym 50 ha gruntów ornych. Produkcja roślinna w gospodarstwach prowadzona jest na glebach średnich i słabych. Prowadzenie upraw w oparciu o prawidłową i staranną agrotechnikę oraz właściwe zmianowanie pozwala osiągnąć zadowalające plony. W gospodarstwie głównie uprawia się; zboża, rzepak, ziemniaki i strączkowe.

W czasie wieloletniej współpracy ze specjalistami ODR gospodarstwo zostało powiększone, dokonano modernizacji i rozbudowy budynków inwentarskich.

Gospodarstwa posiadają jeden wspólny komplet sprzętu do uprawy ziemi, zbioru ziemiopłodów jak i jest w stanie samo przygotować pasze dla zwierząt. Posiada; kombajn Bizon, kombajn ziemniaczany 2 ciągniki, (Zetor 7211, MF 235), scinacz zielonek, prasę oraz mieszalnik pasz. W ostatnim roku każde z gospodarstw zakupiło silos do przechowywania zbóż typu "BIN". Inwestycje te znacznie ułatwiły i zwiększyły możliwości przechowywania zbóż.

Prowadząc wspólnie gospodarstwa obaj Panowie Gołacy mają podzielone obowiązki i każdy z nich specjalizuje się w określonych pracach i je wykonuje. Pan Jarosław zajmuje się głównie; uprawą ziemi, ochroną roślin, zakupem środków do produkcji, obsługuje też Bizona w czasie żniw. Z kolei młodszy z braci Mariusz głównie zajmuje się produkcją zwierzęcą a ta też jest liczna, gdyż aktualnie posiadają 164 szt. młodego bydła opasowego i 60 tuczników. Dlatego pan Mariusz odpowiada za przygotowanie pasz pełnoporcjowych w oparciu o własny mieszalnik, układa w porozumieniu ze specjalistą ODR dawki pokarmowe, zadaje pasze zwierzętom. Pan Mariusz aktualnie studiuje zaocznie na II roku zootechniki aby powiększyć swą wiedzę, którą zamierza wykorzystać w prowadzeniu gospodarstwa. Aby powiększyć swe zyski i zapewnić sobie i innym doskonale dodatki paszowe nawiązał współpracę z niemiecką firmą "SANO" produkującą premiksi dla wszystkich grup zwierząt i obecnie prowadzi ich sprzedaż na terenie województwa białkopodlaskiego.

Wspólna praca wzajemna pomoc oraz częściowa specjalizacja obu młodych rolników pozwala im mniejszym wysiłkiem przetrwać obecny trudny dla produkcji rolniczej okres a nawet prowadzić niewielkie inwestycje.

mgr inż. T. Rowiński

Wykorzystanie śrutu rzepakowej w żywieniu zwierząt

Drogie komponenty białkowe do sporządzania mieszanek pełnoporcjowych w żywieniu trzody chlewnej zmusiły rolników z terenu gminy Milanów do stosowania śrutu

poekstrakcyjnej z rzepaku podwójnie uszlachetnionego. Taki sposób żywienia stosowali w swoich gospodarstwach między innymi Lotys Tadeusz zam. Kopina, Pielacz Bogdan zam. Milanów, Eksmont Franciszek zam. Kopina, Szykaruk Andrzej zam. Czeberaki. Śruta rzepakowa z podwójnie uszlachetnionego rzepaku zawiera: białka ogólnego 35-40%, związków bezazotowych wyciągowych 35-40%, tłuszczu surowego 1-3%, i popiołu surowego 6-7%. Na skutek bardzo dużego obniżenia zawartości glukozylanów poszerzyła się znacznie skala stosowanej paszy - tak w odniesieniu do gatunków zwierząt jak i poziomów dawek. W porównaniu z poekstrakcyjną śrutą sojową, śruta rzepakowa zawiera mniej białka, a dwukrotnie więcej włókna, ma więc niższą wartość energetyczną. Wartość energetyczna dla drobiu wynosi około 10,7 MJ (śruta sojowa około 8,6 MJ), dla świń około 10,5 MJ (śruta sojowa 13,4 MJ). Białko rzepaku - główny i najcenniejszy składnik śrut - nie ustępuje białku śrutu sojowej, może więc z powodzeniem stanowić źródło aminokwasów niezbędnych w żywieniu zwierząt nieprzeżuwających, jak trzoda chlewna i drób w tym zwierząt rosnących. Biorąc pod uwagę zawartość białka w śrucie sojowej i rzepakowej można obliczyć, że zastąpienie 1 kg śrutu sojowej wymaga 1,25 kg śrutu rzepakowej, natomiast cena śrutu sojowej jest 2,5 krotnie wyższa od ceny śrutu rzepakowej. Przy całkowitym zastąpieniu śrutu sojowej rzepakową konieczne jest zwiększenie udziału innych koncentratów białka (w tym mączek zwierzęcych) oraz ograniczenie lub całkowite wyeliminowanie komponentów zawierających dużo włókna surowego (otręby, susze z zielonek). Na podstawie dotychczasowych doświadczeń można zaproponować orientacyjne wielkości maksymalnego udziału śrutu rzepakowej w mieszankach dla poszczególnych kierunków produkcyjnych zwierząt:

- warchlaki - 5%
- tuczniki I okres tuczu - 15%
- tuczniki II okres tuczu - 20%
- maciory - 10%

Jan Miszczak

Ogłoszenia

PARCHOMIUK SŁAWOMIR - zam. Wólka Kościeniewicka gm. Piszczac

Zamienię "Stara" silnik Lejlenda skrzyniowy, wywrotka na ciągnik C-330 lub C-360

WOŁOS JAN - zam. Opole 12 gm. Podedwórze tel. 66
Sprzedam Orkan "2" rok prod. 1988

BARAN STANISŁAW - zam. Tyśmienica 27
21-216 Tyśmienica
Sprzedam młynki do produkcji kaszy gryczanej

ŁUKASZUK JAN - zam. 08-206 Huszlew 34
Sprzedam samochód ciężarowy LIAZ TURBO o ład 12 ton,
rok prod. 1987, silnik po naprawie głównej - 12 tys km.

Praktyczne porady pszczelarskie

Ostatnie miodobranie, ze względu na rabunki jest szczególnie trudne i niebezpieczne. Nie czekamy więc z nim do całkowitego zakończenia pożytku. Jeśli tylko miód jest dojrzały, zabieramy go jeszcze w końcu kwitnienia roślin pożytkowych. Umiejętnie przeprowadzone miodobranie można wykonać bez obawy o rabunek nawet w okresie bezpożytkowym. Naczelną zasadą jest to, aby rodzinom nie oddawać plastrów zaraz po odwirowaniu. Niedopuszczalne jest w okresie braku pożytku w miejsce odebranych plastrów z miodem, wstawianie plastrów po odwirowaniu. W miejsce odebranych plastrów z miodem (zapobiegając rabunkom) wstawiamy plastry osuszone, bez resztek miodu, lub czekamy do ustania lotu pszczół i wstawiamy plastry wcześniej odwirowane. Pszczoły, które dostały się do pomieszczenia, w którym pozyskiwany jest miód, z wnoszonymi plastrami lub przez otwierane drzwi, powinny tam pozostać aż do końca miodobrania. Wypuszczenie takich pszczół powoduje masowe naloty rabunkowe, co może doprowadzić do tego, że niemożliwe staje się dalsze wnoszenie plastrów do pracowni. Trudności wynikające z przebywania w pracowni dużej liczby pszczół można złagodzić przez zawieszenie w kilku punktach pracowni klateczek z matkami. Siadające na klateczkach pszczoły są łagodniejsze i dają się łatwo usunąć z pracowni po zakończonym miodobranie.

Prawidłowo przeprowadzone miodobranie nie powinno zbyt mocno niepokoić pszczół i sprawić trudności pszczelarzowi.

Przeważnie w drugiej połowie lipca, charakterystyczne jest w upalne wieczory i noce gromadzenie się pszczół pod mostkiem wylotowym i na przedniej ścianie ula. Pszczelarz powinien umiejętnie te pszczoły wykorzystywać. Po odwirowaniu całego miodu można karmić je syropem cukrowym (1:1) i dawać węzę do odbudowania. W celu zwiększenia ilości odbudowywanych arkuszy węzy zaleca się zabranie rodzinom pewnej ilości młodego czerwiu. Czerw ten można wykorzystać np. w odkładach. Tak przygotowane rodziny, karmione co 2-3 dni syropem (ok. 2 l. jednorazowo), mogą odbudować nawet po kilkanaście plastrów.

W rejonach występowania późnych pożytków spadziowych lub wrzosowych, można w połowie lipca silnie dokarmić wszystkie rodziny lub ich część. Podajemy im co drugi dzień 3 l. syropu (3:2). Zgromadzony w plastrach pokarm zabieramy do magazynu i wykorzystujemy we wrześniu jako zimowy. Przez cały lipiec matki w gniazdach pozostają za kratą, dzięki czemu uzyskamy plastry z pokarmem, bez czerwiu.

W inny sposób możemy wykorzystać nadmiar pszczół po pożytku tworząc odkłady. Odkłady 4-ramkowe utworzone w drugiej połowie lipca, z młodymi matkami, dzięki dobrej opiece pszczelarza mają dużą szansę osiągnąć pełną siłę przed zimą. W nowo utworzonym, na 4-plastrach, odkładzie powinniśmy umieścić co najmniej dwie pełne ramki czerwiu. W ulach o małych ramkach (wlkp.) odkład powinien zajmować 6 ramek, w tym 4 z czerwiem.

Koniec lipca jest terminem, w którym należy przygotować gniazda do intensywnego wychowu czerwiu. Podstawową dewizą podczas tego przeglądu jest usunięcie plastrów nie nadających się do zaczerwienia: ciemnych, uszkodzonych, z dużą liczbą komórek trutowych. Pozostawiamy przede wszystkim plastry jasnobrązowe, najlepiej z taką ilością pierzgi, która umożliwi matce zaczerwienie większości powierzchni tych plastrów.

Koniec lipca jest ostatnim terminem wymiany matek w pasiece.

W naszych warunkach niestety, pszczelarze dość często otrzymują matki od hodowców znacznie później. Wymieniają je więc nawet w sierpniu. Należy jednak pamiętać, że jest to niekorzystne dla prawidłowego przygotowania rodzin do zimowli.

W lipcu rozpoczyna się przygotowywanie rodzin pszczelich do zimowania i do wykorzystania pożytków w roku przyszłym. Badania wykazały, że największą szansę przeżycia zimy mają pszczoły, które wygryzły się z jajeczek złożonych przez matkę w okresie od połowy lipca do końca sierpnia. Intensywny wychów czerwiu w tym okresie jest więc warunkiem odmłodzenia rodziny pszczelej. Czerwienie matki po 20 września może być nawet szkodliwe. Pszczoły z tego czerwienia osypują się w zimie; jednocześnie do wychowu późniejszego czerwiu angażowane są karmicielki, co pogarsza ich kondycję i przydatność do prac wiosennych. O tym powinien każdy pszczelarz pamiętać w jesieni, gdyż w okresie wczesnej wiosny, główną siłą gwarantującą szybki i prawidłowy rozwój rodzin pszczelich, jest dostateczna ilość zdrowych i niewypracowanych karmielek.

opracowali: K. Osielski ; M. Kałabun

Uwaga pszczelarze

Wojewódzki Związek Pszczelarski w Białej Podlaskiej ul. Piłsudskiego 38 (koło MOSIRU) tel. 43-66-82 (w czwartki 10⁰⁰ - 14⁰⁰)

Do 15 lipca 1994 r. można dokonać wpłaty na cukier w ilości do 15 kg na rodzinę - cena 7.500 zł/kg, który będzie do odbioru w sierpniu z magazynu w Białej Podlaskiej

O g ł o s z e n i a

GAŁECKI ADAM - zam. Szańków 5 gm. Łosice
Sprzedam wiązałkę WC-5 stan b.dobry i mlócarnię MSC-713 stan b.dobry

ANTONIUK ZYGMUNT - zam. Berezówka II gm. Zalesie
Posiadam do sprzedania knurki hodowlane

MAJCZYNA TOMASZ - zam. Żakowola Poprzeczna
nr 42A tel. 12-39

Sprzedam wiązałkę WC-5 stan dobry.

MATYSIEWICZ ANDRZEJ - zam. Bezwola ul. Stara
Wieś 40a gm. Wołyń

Sprzedam gospodarstwo rolne w Lisiówłce gm. Wołyń
8,80 ha UR, budynki - stan dobry

POPLONY ŚCIERNISKOWE

Dodatek dobrej i stosunkowo taniej paszy jest warunkiem zapewniającym utrzymanie dobrej opłacalności i produktywności zwierząt. Najbardziej tanie pasze to te, które wyprodukujemy we własnym gospodarstwie. Proponuje zatem już dziś przemyśleć sprawę zagospodarowania ściernisk po sprzęcie zbóż. W ten sposób można uzyskać zwiększoną ilość dobrej zielonki, która niewątpliwie wpłynie na obniżenie kosztów produkcji zwierzęcej.

Korzyści z uprawy poplonów oprócz wspomnianych wyżej są następujące:

- pozwalają na dłuższe i pełniejsze wykorzystanie produkcyjne gleby,
- wzbogacają glebę w substancję organiczną,
- wpływają na poprawę właściwości fizycznych gleby (rośliny o korzeniu palowym : rzepak, bobik, łubiny),
- oddziałują fitosanitarnie na glebę (rośliny krzyżowe wpływają hamująco na rozwój patogenów wywołujących choroby podsuszkowe zbóż).

O powodzeniu w uprawie poplonów decyduje szereg czynników:

- termin zbioru przedplonu,
- kultura gleby i poprawna agrotechnika,
- termin siewu,
- układ warunków atmosferycznych
- dobór roślin.

Uprawiając poplony do siewu należy przeznaczać mieszanki 2-3 gatunków roślin, rzadziej wysiewać rośliny w czystym siewie. Mieszanki powinny składać się z gatunków o zbliżonych wymaganiach klimatycznych, glebowych i agrotechnicznych oraz o podobnym tempie wzrostu, rozwoju i sposobie użytkowania roślin. Ze względu na termin siewu rośliny dzielimy na:

- siane do 25 lipca: łubin żółty (200 kg/ha), kukurydza (50-60 kg/ha), słonecznik (23-30 kg/ha), rzepa ścierniskowa (3-4 kg/ha), seradela (60 kg/ha), kapusta pastewna (5-6 kg/ha);
- siane do 30 lipca : peluszka (200 kg/ha), bobik (250-300 kg/ha), wyka jara (100-120 kg/ha), perko (10-12 kg/ha);
- siane do 5 sierpnia: rzepak ozimy i jary (10-15 kg/ha), rzepik (10 kg/ha);
- siane do 15 sierpnia: facelia (8-10 kg/ha);
- siane 10-15 sierpnia : gorczyca biała (15-20 kg/ha).

Wczesny wysiew jest jednym z najważniejszych czynników wpływających na wielkość plonu. Przy doborze roślin uprawianych na poplony ścierniskowe należy również kierować się rodzajem gleb posiadanych w gospodarstwie. Chcielibyśmy zasygnalizować iż na glebach słabszych uprawiamy: łubin żółty, seradelę, facelię, rzepik, perko. Gleby średniożyzne przeznaczamy pod uprawę: słonecznika, peluszki, gorczycy, rzepy ścierniskowej, łubinu wąskolistnego, rzepaku, rzodkwi i wyki ozimej.

Natomiast na glebach żyznych uprawiamy: kapustę pastewną, bobik, wykę jarą. Poniżej podajemy przykłady mieszanek poplonowych:

- na gleby lekkie:

- 80 kg łubinu żółtego + 4 kg facelii,
- 130 kg łubinu żółtego + 30 kg seradeli,
- 40 kg wyki ozimej + 100 kg łubinu żółtego,
- 40 kg seradeli + 40 kg gryki,
- 5 kg facelii + 30 kg seradeli,
- 10 kg gorczycy + 5 kg facelii,
- 40 kg wyki ozimej + 4 kg facelii,

- na gleby żyzne :

- 90 kg bobiku + 60 kg peluszki + 50 kg wyki siewnej,
 - 60 kg bobiku + 80 kg łubinu wąskolistnego + 40 kg peluszki,
 - 50 kg peluszki + 20 kg wyki siewnej + 4 kg rzepaku,
 - 150 kg peluszki + 15 kg słonecznika,
 - 120 kg bobiku + 40 kg wyki siewnej + 10 kg słonecznika,
 - 100 kg bobiku + 100 kg peluszki + 15 kg słonecznika
- Najwcześniejszymi przedplonami dla poplonów ścierniskowych są: jęczmień ozimy i jary, żyto oraz wczesne odmiany pszenicy ozimej. Poplony ścierniskowe można również uprawiać z powodzeniem po bardzo wczesnych ziemniakach, rzepaku oraz roślinach uprawianych na zielonkę.

Przedsięwna uprawa roli pod poplony ścierniskowe ogranicza się do płytkiej orki i bronowania, a w przypadku wysiewu nasion drobnych również wałowania. Na glebach będących w dobrej kulturze pług można zastąpić glebogryzarką, broną talerzową lub kultywatoresm o sztywnych łapach. Wszystkie zabiegi uprawowe powinny być przeprowadzone w bardzo krótkim czasie, bezpośrednio po zbiorze przedplonu. Każdy dzień opóźnienia przyczynia się do znacznego obniżenia plonów i pogorszenia warunków ich wegetacji. Nawożenie w ilości 35- 50 kg/ha P₂O₅, 60-80 kg/ha K₂O stosujemy pod orkę. Nawożenie azotowe pod rośliny niemotylkowe stosuje się w ilości 80-100 kg N/ha. Na glebach słabszych pod rośliny motylkowe i ich mieszanki można zastosować około 20 kg N/ha. Z zakupem nasion gatunków roślin przeznaczanych do wysiewu jako poplony ścierniskowe nie należy zwlekać, ponieważ później mogą być trudności w ich nabyciu. Nasiona powinny pochodzić z dobrze znanych źródeł. W przypadku wątpliwości odnośnie siły kiełkowania należy wykonać próbę domowym sposobem biorąc pod uwagę 100 szt. nasion.

Termin zbioru zależy od gatunku. Gorczycę zbieramy przed początkiem kwitnienia, ponieważ w fazie kwitnienia jest szkodliwa dla zwierząt. Rośliny wrażliwe na przymrozki, należy zbierać przed ich wystąpieniem, natomiast odporne na niskie temperatury do pierwszych dni listopada.

Oprac. inż. Teresa Razukiewicz
mgr inż. Andrzej Matuszewski

NOTOWANIA Z TARGÓW I JARMARKÓW

SPORZĄDZONE PRZEZ OSRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO W GRABANOWIE

.../Ceny w tys. zł za jednostkę)

Wyszczególnienie	J.M.	Wisznice 20.06.94r.	Parczew 21.06.94r.	Radzyń Podlaski 22.06.94r.	Łosice 22.06.94r.	Piszczac 22.06.94r.	Międzyrzec Podlaski 23.06.94r.	Biała Podlaska 23.06.94r.
pszenica	q	250	-	260	260	240 - 260	300	250 - 260
pszenżyto	q	210	-	-	-	220	-	200 - 230
żyto	q	200	200	190	180	190	190 - 200	190
jęczmień	q	240	-	240	-	240	250 - 260	240 - 260
owies	q	200	-	220	-	200 - 220	230 - 240	220 - 240
mieszanka zbożowa	q	220	210	220	230	220 - 240	-	230 - 240
ziemniaki jadalne	q	50	-	-	-	65 - 70	50 - 60	80 - 100
prosięta 10-15 kg	para	1200	1100 - 1200	1100 - 1300	1750	700 - 1200	1000 - 1400	800 - 1000
prosięta pow.15kg	para	1400	-	1600 - 1700	2300	1000 - 1300	-	1000 - 1300
krowa	szt.	11500	-	9000 - 10000	10000	8000	8000	-
krowa z cielęcym	szt.	12500	-	10000	12500	10000-11000	10000-13000	-
koń roboczy	szt.	26000	-	-	-	24000-35000	-	-
jaja	szt.	1	2,1 - 2,3	2	2	-	2,25	2 - 2,5
jabłka	kg	12	5 - 7	-	10 - 12	-	-	-
cebula	kg	20	17 - 18	20	20	20	20	18
truskawki	kg	20	15	18	-	15	22	18
ogórki	kg	18	12 - 14	-	-	18	10 - 18	18
pomidory	kg	-	24 - 25	25 - 26	-	28	28	28
ziemniaki młode	kg	-	6 - 8	8 - 10	-	-	6	8
kapusta młoda	szt.	-	8 - 10	6 - 10	-	8 - 12	6 - 10	5 - 12
kalafior	szt.	-	12 - 13	10	-	-	-	-
czereśnie	kg	-	-	20	-	-	15	-
marchew młoda	pecz.	-	4	-	-	-	-	-
kasza gryczana	kg	-	11 - 12	-	-	-	-	-
rzodkiewka	pecz.	-	3 - 3,5	-	-	-	-	-
pieczarki	kg	-	-	26	-	-	-	-
otręby pszenne	q	-	-	-	180	-	-	-
łubin	q	-	-	-	-	500	-	-
seradela	kg	-	-	-	-	15	-	-

Wisznice: zboża - podaż mała, popyt duży
 prosięta - podaż średnia, popyt średni
Parczew: zboża - podaż mała, popyt mały
 prosięta - podaż mała, popyt mały
Biała Podlaska: zboża - podaż średnia, popyt średni
 prosięta - podaż średnia, popyt duży
 zboża - podaż duża, popyt średni
 prosięta - podaż mała, popyt duży
Łosice: zboża - podaż mała, popyt duży
 prosięta - podaż mała, popyt duży
Radzyń Podlaski: zboża - podaż duża, popyt średni
 prosięta - podaż duża, popyt średni
Piszczac: zboża - podaż mała, popyt duży
 prosięta - podaż duża, popyt średni
Międzyrzec Podlaski: zboża - podaż średnia, popyt średni
 prosięta - podaż średnia, popyt średni

Informacje

Spółka z o.o. "PRONAR" w Narwi posiada w sprzedaży z własnej montowni następujące typy ciągników: MTZ 80 bez przedniego napędu oraz MTZ 82 z przednim napędem. Powyższe ciągniki posiadają świadectwo kwalifikacji jakości, świadectwo bezpieczeństwa, charakteryzują się przestronną, klimatyzowaną kabiną, posiadają układ kierowniczy wspomagany hydraulicznie. W stosunku do klasy ciągnika niskie zużycie paliwa. Gwarancja 1.5 roku. Istnieje dogodna sprzedaż ratalna z możliwością rozłożenia rat do 18 miesięcy. Sieć punktów dealerskich i serwisowych w całym kraju. Pełna gama części zamiennych w centralnym magazynie w spółce "PRONAR". Kontakt: Narew: - tel. 25 lub 194, tix 853126

Targowiskowe ceny rolnicze w kraju

Od 13 czerwca do 18 czerwca 1994 roku

Lp	Województwo	Targowisko	Pszenica	Zyto	Jęczmień	Ziemia	Prosięta	Jaja	Jabłka	Cebula
			tys. zł /dt	tys. zł /dt	tys. zł /dt	tys. zł. /dt	tys. zł. para	tys. zł. /szt	tys. zł. /kg	tys. zł. /kg
		Jedn. miary								
		min.	200	145	180	35	1000	1.00	2.00	10.00
		max.	320	260	290	300	2000	2.50	22.00	25.00
		średnie	270	190	236	111	1467	1.94	11.48	18.68
		odchylenie standard	22	24	26	48	161	0.28	4.41	2.52
1	Biała Podlaska	Wisznice	240	190	220	40	1200	1.00	6.00	
2	Biała Podlaska	Biała Podlaska	280	180	260	100	1000	2.00	20.00	
3	Białystok	Sokołka	240	160	220	70	1420	1.87		12.00
4	Białystok	Suchowola	220	145	240	70	1400	1.56	17.00	17.00
5	Bielsko Biała	Sucha Beskidzka	300		260	160	1800	2.50	12.00	20.00
6	Bielsko Biała	Żywiec	300	240	280	140	2000	1.80		
7	Bydgoszcz	Koronowo	260	200	240		1400	2.00		
8	Bydgoszcz	Nakło	280	220	240	100	1350			
9	Chełm	Chełm					1400	1.80	15.00	20.00
10	Chełm	Krasnystaw	245		210	55	1200	1.50	16.00	20.00
11	Ciechanów	Płońsk	320	180	240		1400	2.16		15.00
12	Ciechanów	Nowe Miasto	265	175	235	70	1250	2.00	9.00	17.00
13	Częstochowa	Żarki	280	190	240	80	1450	1.80	10.00	20.00
14	Częstochowa	Mstów	260	190	200	60	1600	1.80	10.00	19.00
15	Elbląg	Orneta	230	160	180	100	1300	2.15	12.00	12.50
16	Elbląg	Susz	260	180		120	1400	2.50		17.00
17	Gdańsk	Kościerzyna	295		280	125	1350	2.40	14.00	17.00
18	Gdańsk	Tczew	265		245	225	1300	1.35		15.50
19	Gorzów Wlkp.	Dębno Lub.	250	200	200	200	1100	2.00	13.00	20.00
20	Gorzów Wlkp.	Międzyrzecz	300	200	260	160	1400	1.80		20.00
21	Jelenia Góra	Lubań	260		230	120	1550	1.75	11.00	17.00
22	Jelenia Góra	Bolesławiec	250	200	210	130	1250	1.90	13.00	20.00
23	Kalisz	Ostrzeszów	280	210	280		1550	1.70		
24	Kalisz	Krotoszyn	290	210	260		1600	1.80		
25	Katowice	Siewierz	265	180	200	70	1600	1.60		20.00
26	Katowice	Wodzisław	300		280		1500	1.70		21.00
27	Kielce	Bodzętyn	255	190	230	55	1300	2.00	6.00	18.00
28	Kielce	Jędrzejów	250	180	200		1500	2.00	7.00	20.00
29	Konin	Konin	300	200	270	100	1500	2.40	7.00	20.00
30	Konin	Słupca	280	200	260	100	1500	2.00	5.00	20.00
31	Koszalin	Koszalin	300			175		1.55	21.00	16.50
32	Koszalin	Swidwin	300			200	1300	1.80	22.00	20.00
33	Kraków	Krzyszowice	270	190	200	100	1500	2.50	12.00	20.00
34	Kraków	Proszowice	240	200	220	110	1600	2.50	8.00	
35	Krosno	Brzozów	280				1600	2.00	12.00	20.00
36	Krosno	Ustrzyki Dolne	280				1500	2.00	10.00	20.00
37	Legnica	Głogów	280		245	130	1425	1.80	16.50	19.00
38	Legnica	Jawor	270		225	70	1350	1.75	17.50	11.00
39	Leszno	Kościan	300		290	120	1570	2.10		20.00
40	Leszno	Wschowa	300	200	260	300	1580	1.80		16.00
41	Łódź	Głowno	280	180	280	100	1600	2.46		22.00
42	Łódź	Pabianice	280	170		80	1400	2.20		20.00
43	Łomża	Sokoły	260	170	200	50	1600	1.50		
44	Łomża	Ciechanowiec	260	160	210		1600	1.70	9.00	20.00
45	Lublin	Piaski	265		190	60				
46	Lublin	Ryki	285	230	250	35	1500	2.00		
47	Nowy Sącz	Nowy Sącz	280	260	260	120	1900	2.20		
48	Nowy Sącz	Limanowa	280	220	260	120	1600	2.40		20.00
49	Olsztyn	Olsztyn	300		280	175		1.90		17.50
50	Olsztyn	Szczytno	220	160	215	120	1650	2.00		19.00
51	Opole	Brzeg				120	1600	1.70	14.00	24.00
52	Opole	Kędzierzyn				200	1500	1.95	16.00	20.00
53	Ostrołęka	Ostrołęka	280	160	240	80	1600	1.80	11.00	18.00

Targowiskowe ceny rolnicze w kraju

Od 13 czerwca do 18 czerwca 1994 roku

Lp	Województwo	Targowisko	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Ziemia	Prosięta	Jaja	Jabka	Cebula
			tys. zł /dt	tys. zł /dt	tys. zł /dt	tys. zł. /dt	tys. zł. para	tys. zł. para	tys. zł. /kg	tys. zł. /kg
54	Ostrołęka	Wyszów	260	160		65	1500	2.00	12.00	18.00
55	Piła	Wągrowiec	270	200	240	100	1100	2.00	15.00	
56	Piła	Szamocin	280	200	240	110	1400			
57	Piotrków Trybunał	Radomsko	250	200		80	1500	1.90	10.00	20.00
58	Piotrków Trybunał	Sulejów	280	180	220	70	1400	1.90	8.00	18.00
59	Płock	Sierpc	275	165	255	75	1575	1.93	11.00	19.00
60	Płock	Gostynin	280	160	260	100	1500	2.33	11.00	19.00
61	Poznań	Poznań	280	220	240	160	1420	2.20	15.00	21.00
62	Poznań	Grodzisk Wlkp.	300	220	260	120	1400	1.90	7.50	17.00
63	Przemyśl	Przemyśl	240		220		1500	1.80	15.00	20.00
64	Przemyśl	Przeworsk	250		210	200	1500	1.80	12.00	18.00
65	Radom	Radom	250	180	200	40	1300	1.80	5.00	20.00
66	Radom	Przytyk	250	180	240	50	1400	1.80	5.00	10.00
67	Rzeszów	Leżajsk	260			85	1500	1.90	8.00	20.00
68	Rzeszów	Mielec	270		240	120	1700	2.20	6.00	20.00
69	Siedlce	Mińsk	270	190	240	75	1300	2.10	9.50	20.00
70	Siedlce	Sokołów	250	180	250	60	1300	1.90	11.50	25.00
71	Sieradz	Warta	260	180			1600	1.60		
72	Sieradz	Zduńska Wola	290	195	235	70	1550	1.95	17.00	19.00
73	Skierniewice	Brzeziny	300	180	240	70	1450	2.10		22.00
74	Skierniewice	Sochaczew	260	160	210	60	1600	2.00	12.00	20.00
75	Słupsk	Lębork	300		240	150	1500	1.40	18.00	18.00
76	Słupsk	Sławno			230	150	1300	1.50	16.00	17.00
77	Suwałki	Olecko	200	150	190	100	1300	2.00	15.00	18.00
78	Suwałki	Suwałki	250	150	200	100	1200	2.00	12.00	18.00
79	Szczecin	Gryfice	280			200	1350	2.00	15.00	
80	Szczecin	Stargard	300	190	200	180	1300	2.00	15.00	18.00
81	Tarnobrzeg	Rudnik	290	230	250	120	1600	2.50	3.00	20.00
82	Tarnobrzeg	Nisko	260		240	120	1700	2.50	6.00	20.00
83	Tarnów	Zakliczyn	250	230	230	150	1600	2.00	8.00	
84	Tarnów	Brzesko	260	220	240	120	1700		6.00	20.00
85	Toruń	Brodnica	300		280	150	1500	2.00	6.00	17.00
86	Toruń	Jabłonowo	280		280		1400		2.00	18.00
8	Wałbrzych	Bystrzyca	250	195	205	200	1650	2.15	16.00	16.50
88	Wałbrzych	Dzierżoniów				150	1600	1.90	16.00	16.50
89	Warszawa	Góra Kalwaria	280	180	250	60	1550	2.40	7.00	20.00

Uwaga rolnicy

Wielki konkurs

organizowany przez PPUH "Aida" Sp. z o.o. Biała Podlaska
ul. Brzeska 36 a tel. 43-77-57

Główną wygraną jest opryskiwacz polowy

Warunek:

- zakup do końca 1994 r. minimum 2.000 kg RSM 32 (doglebowy nawóz zastępujący mocznik i saletrę) w cenie producenta 1.800.000 zł/t - luzem lub w beczkach z możliwością dostawy do klienta

Bliższe informacje: Biała Podl. ul. Brzeska 36 a, tel. 43-77-57

Rozstrzygnięcie konkursu 10.01.95 r. w biurze Spółki

Objawy - zarazy ziemniaka.

Duże straty gospodarcze w uprawie ziemniaków powodują choroby grzybowe. Jedną z najgroźniejszych jest zaraza ziemniaka. Choroba ta jest szeroko rozpowszechniona na terenie całego kraju i może powodować straty w plonach dochodzące nawet do 50% - jeśli infekcja nastąpi we wczesnym okresie tj. w pierwszej dekadzie lipca. Zaraza ziemniaka nie tylko zmniejsza plony, ale również sprzyja gniciu ziemniaków w czasie przechowywania. Nasilenie choroby i wysokość szkód zależą od przebiegu warunków atmosferycznych. Przy długotrwałej, wilgotnej i umiarkowanie ciepłej pogodzie może ona przybrać rozmiary klęski. Zaraza ziemniaka poraża zarówno części naziemne ziemniaka jak i bulwy. Straty są tym większe im wcześniej choroba wystąpi i dłużej trwa okres sprzyjający jej rozwojowi. Najbardziej podatne na zarazę są odmiany, bardzo wczesne, wczesne i średniowczesne, na których choroba może wystąpić już w końcu czerwca i na początku lipca. Na odmianach średniopóźnych i późnych zaraza występuje później w miesiącu sierpniu. Pierwsze objawy, charakteryzują się tym że na wierzchołkach i brzegach liści tworzą się małe żółtawe plamy. Stopniowo te plamy brunatnieją i w sprzyjających warunkach porażają całe

liście, powodując zamieranie roślin w ciągu kilku dni. Na dolnej stronie liści, na obrzeżach widoczny jest biały nalot, strzępek grzybni. W przypadku wystąpienia pogodnych słonecznych dni rozwój choroby zostaje zahamowany. Natomiast w okresie deszczowym i przy stosunkowo niskiej temperaturze, w granicach 12-15 Stopni choroba szybko się rozprzestrzenia opanowując całą plantację. Nać na plantacji przybiera wygląd spalonej i poczerniałej. Infekcja bulw najczęściej następuje wskutek splukiwania przez deszcz zarodników z liści do ziemi. Inną drogą infekcji może być również przykrywanie wykopanych ziemniaków porażonymi łęciami. W miejscu zakażenia rozwija się grzyb tworząc na powierzchni bulwy szarosine nieco wgłębione plamy. Plamy te powiększają się podczas przechowywania bulw. Miąższ pod nimi z czasem brunatnieje i bulwy ulegają zgniliznie do której dołączają się inne choroby grzybowe i bakteryjne. W naszych warunkach grzyb najczęściej zimuje w bulwach w postaci grzybni. Po wysadzeniu bulw grzybnia rozrasta się dając źródło zakażenia.

*Józef Sokulski
ODR Wisznice*

Zaraza ziemniaka- zwalczanie

W zwalczaniu zarazy ziemniaka dobre rezultaty daje zastosowanie integrowanej metody walki z patogenem. Polega ona na wykorzystaniu różnych osiągnięć nauki, mogących wpłynąć na ograniczenie strat powodowanych przez tę chorobę, a mianowicie:

- Zabiegi agrotechniczne- np: pobudzanie lub podkielkowanie sadzeniaków, wczesny termin sadzenia, prawidłowe nawożenie mikro- i makroelementami, terminowe niszczenie naci, zbiór bulw w warunkach dobrej suchej pogody, odrzucanie bulw z objawami choroby przed złożeniem materiału na zimowe przechowywanie.
- Uprawa odmian o podwyższonej odporności. Do grupy tych odmian zaliczamy: Falę, Elbę, Lawinę, Grot, Bronkę, Olzę i Bzurę.
- Stosowanie fungicydów- zwalczanie chemiczne

Wyróżniamy trzy grupy fungicydów różniące się sposobem działania:

- **układowe**; są to fungicydy, które po zabiegu wnikają do rośliny i krążą w niej z sokami. Chronią również te części rośliny, które nie zostały pokryte preparatem, a także nowe przyrosty.

Do grupy tej należą preparaty, których substancją czynną działającą systemicznie są fenyloamidy (na grupę tych fungicydów stwierdzono występowanie odpornych form grzyba).

- **wgłębne lub wgłębne o lokalnym działaniu systemicznym**; substancje czynne preparatów zaliczanych do tej grupy wnikają do rośliny, ale nie przemieszczają się w niej, względnie rozprowadzane są sokami tej rośliny tylko lokalnie. Fungicydy te nazywamy intrerwencyjnymi, po-

nieważ przeciwdziałają powstawaniu i rozwojowi odpornych form grzyba na fenyloamidy.

- **kontaktowe**; fungicydy te działają tylko zapobiegawczo. Skuteczność ich działania zależy od dokładnego naniesienia preparatu na powierzchnię liści jeszcze przed zakażeniem oraz dokładności wykonania zabiegu opryskiwania, tzn. musi być bardzo dokładnie pokryta cała powierzchnia liści i łodyg. Nie wnikają one do rośliny, dlatego zabiegi należy systematycznie powtarzać, aby ochronić nowo przyrastające liście. Stosując fungicydy kontaktowe należy pamiętać o ich przemienym doborze, aby zmniejszyć zagrożenie powstawania form odpornych grzyba.

Jednym z ważnych elementów chemicznego zwalczania sprawcy zarazy ziemniaka jest kolejność i terminy stosowania fungicydów w polu.

W rejonach kraju, gdzie w latach poprzednich wystąpiło słabsze działanie fungicydów układowych (opartych na fenyloamidach), zaleca się stosowanie następującego układu fungicydów- intrwencyjny, interwencyjny, kontaktowy. Należy natomiast zrezygnować ze stosowania fenyloamidów ze względu na duże zagrożenie występowania odpornych form grzyba. Natomiast tam, gdzie jest mniejsze zagrożenie występowania odpornych form grzyba na fenyloamidy, zaleca się stosowanie fungicydów w następującej kolejności: układowy, interwencyjny, kontaktowy.

Zakład Ochrony Instytutu Ziemniaka w Boninie zaleca uproszczony system wyboru terminu rozpoczęcia ochrony ziemniaków przed zarazą na podstawie obserwacji rozwoju roślin ziemniaka, pojawu pierwszych plam chorobowych i aktualnie panujących warunków pogodowych (opady, temperatura).

- Na plantacji odmian bardzo wczesnych i wczesnych pierwszy oprysk wykonać w okresie, gdy nastąpiło zwarcie roślin w międzyrzędziach i są korzystne warunki wilgotnościowe dla rozwoju patogena,

- Na plantacjach odmian późniejszych wtedy, gdy na roślinach odmian wczesnych wystąpią pierwsze objawy choroby.

Terminy dalszych zabiegów uzależnione są od pogody, bujności naci, zagrożenia plantacji przez zarazę oraz od zastosowanego wcześniej fungicydu- układowy lub interwencyjny co 10-14 dni, kontaktowy co 7-10 dni.

Preparaty zalecane do ochrony plantacji przed zarazą ziemniaka

Nazwa preparatu	Dawka na ha	Karencja w dn.	Klasa toks.	Uwagi
O działaniu układowym (systemiczne)				
Galben M 73 WP	2,0 kg	14	IV	Stosować zapobiegawczo i tylko do pierwszego zabiegu w rejonach o małym zagrożeniu odpornymi formami grzyba
Galben Rome 37WP	5,0 kg	14	IV	
Ridomil MZ 72 WP	2,0 kg	14	IV	
Ridomil Plus 45	4,0 kg	14	IV	
Sandofan Manco	2,0 kg	14	IV	

O działaniu węglowym i lokalnie systemicznym				
Acrobat MZ 69 WP	2,5 kg	14	IV	Stosować zapobiegawczo, można stosować do dwóch zabiegów ochronnych
Curzate M 72 WP	2,0 kg	11	IV	
Curzate Cu	3,0 l	14	IV	
Tattoo 500 SC	4,0 l	14	IV	
O działaniu kontaktowym /preparaty częściej spotykane na rynku/				
Bonga SC	5,0-10,0 l	0	V	Stosować zapobiegawczo, pamiętając o przemienianym stosowaniu tych preparatów z różnych grup chemicznych
Bravo 500 SC	2,0-3,0 l	21	IV	
Dithane M-45	2,0-3,0 kg	14	IV	
Dithane 75 WG	2,0-3,0 kg	14	IV	
Miedzian 50	5,0 kg	7	IV	
Miedzian 500 SC	4,0-5,0 l	7	IV	
Pencozeb 80 WP	2,0-3,0 kg	14	IV	
Pencozeb 75 WG	2,0-3,0 l	14	IV	
Polyram Combi	1,5-1,8 kg	14	IV	
Polyram DF	1,5-1,8 kg	14	IV	

Przy stosowaniu środków ochrony roślin należy przestrzegać przepisów BHP, a także zasad dotyczących karencji i prewencji dla ludzi, zwierząt i pszczół.

mgr inż. Andrzej Matuszewski

Przygotujmy magazyny do składowania ziarna.

Zbliżają się żniwa i niedługo będziemy mieć nowe partie ziarna do przechowywania. Trzeba więc odpowiednio przygotować pomieszczenia do jego składowania. Okres letni jest najlepszą porą do wykonania porządków w pomieszczeniach magazynowych. Jeśli w pomieszczeniu przeznaczonym na magazyn, składowano w roku bieżącym ziarno, to należy usunąć z niego resztki. Niewielkie ilości ziarna pozostawione w szparach podłogi, pod skrzyniami i innymi pojemnikami mogą być źródłem porażenia nowych partii zboża, ponieważ w tych resztkach ziarna mogą być szkodniki magazynowe. Drewniane skrzynie, podłogi, okna i drzwi powinno się wyszorować wodą z dodatkiem sody kaustycznej, a szczeliny w podłodze i ścianach wypełnić zaprawą murarską lub kitem okiennym. Ściany i sufit zaleca się pobielić dokładnie wapnem. Często źródłem porażenia ziarna przez szkodniki magazynowe mogą być worki używane do transportu i przechowywania ziarna. Dlatego do tych celów należy brać worki nowe lub odkazone. Worków papierowych nie powinno się używać po raz drugi. Worki z tkaniny można odkazić przez zalanie

wrzącą wodą, a następnie wyprać w środkach piorących, wypłukać i wysuszyć. Po wykonaniu tych prac, magazyn należy szczegółowo przejrzeć dla upewnienia się czy nie występują już w nim szkodniki magazynowe, które z braku pokarmu intensywnie wędrują po podłodze i ścianach. Jeśli w magazynie znajdziemy szkodniki, to należy przeprowadzić dezynsekcję. Do zwalczania szkodników magazynowych, w sprzedaży są następujące środki chemiczne: Atellic 50 EC, Ambusz 25 EC, Coopex 25 WP, Kalatrin płynny E, K-othrine 2,5 WP, Nuvan 7, Permasect 25 EC, Pibutoks Super, Pybuthrin 6/60. Zabiegi chemiczne należy wykonać ściśle według wskazań podanych na opakowaniu oraz przestrzegać zasad bhp.

mgr inż. Jadwiga Bardadin ZDR ŁOSICE

WZPN

Wrocławskie Zakłady Przemysłu Nieorganicznego

51-501 Wrocław, ul. Monopolowa 6

tel. (071) 48 10 31, fax (071) 48 15 08, tlx 712468

OFERUJĄ NAWOZY PYLISTE I MIESZANKI WIELOSŁADNIKOWE:

MIESZANKA
FAMP - 4
Azot 12 % N
Fosfor 6 % P₂O₅
Potas 6 % K₂O
Magnez 0,6 % MgO

MIESZANKA
PKMg - B
Fosfor 11 % P₂O₅
Potas 18 % K₂O
Magnez 2 % MgO
Bor 0,6 % B₂O₃

MIESZANKA
FAMP - OZ
Azot 4 % N
Fosfor 12 % P₂O₅
Potas 8 % K₂O
Magnez 2 % MgO

**SUPERFOSFAT
PYLISTY**
Fosfor 18 % P₂O₅

MIESZANKA
PKMg
Fosfor 11 % P₂O₅
Potas 18 % K₂O
Magnez 2 % MgO

**SUPERFOSFAT
MAGNEZOWANY**
Fosfor 15 % P₂O₅
Magnez 6 % MgO

SÓL POTASOWA PYLISTA 60 % - LUZEM

SÓL POTASOWA GRANULOWANA 60 % - LUZEM I W WORKACH 50 KG

NAWOZY OGRODNICZE DLA DZIAŁKOWICZÓW - W WORKACH 5 KG

Nawozy o sprawdzonym działaniu i wymiernych korzyściach wynikających z ich stosowania (szczególnie przy uprawach rzepaku, zbóż jarych i ozimych, buraka cukrowego, ziemniaka, kukurydzy, warzyw gruntowych i innych).

ROLNIKU - stosując je uzyskasz:

- lepsze rozmieszczenie składników odżywczych w glebie
- lepsze wykorzystanie nawozu
- oszczędność paliwa, kosztów eksploatacji sprzętu i robocizny

SPRAWDZILI INNI, SPRAWDŹ I TY!

Nawozy do nabycia **luzem** lub w **workach a 50 kg** w fabrycznych punktach sprzedaży WZPN Wrocław i na miejscu w Przedsiębiorstwie, nawozy dostarczamy **transportem samochodowym lub kolejowym**.

ZAMÓWIENIA RÓWNIEŻ NA TELEFON !

- * Jesteśmy otwarci na różnego rodzaju transakcje handlowe
- * Stosujemy niekonwencjonalne formy rozliczeniowe
- * Możliwość negocjacji terminu płatności
- * Przy odbiorze własnym transportem i płatności gotówką - BONIFIKATA

**CENY FABRYCZNE
VAT 0 %**

Zamówienia i informacje: tel. (071) 48 10 31 do 36 wew. 203, 226, 233, 261

W/w nawozy można kupić w:

Nazwa punktu fabrycznego	Kod	Miejscowość
PRZEDS. HANDLOWO-USŁUGOWE "POLESIE" - KOMARÓWKA	21-311 KOMARÓWKA	WISKI 79
ZAKŁAD USŁUGOWO-HANDLOWY "POLGER" - PLATERÓW	08-210 PLATERÓW	UL. LEŚNA
GS SCH JANÓW PODLASKI		
HANDEL ART. PRZEM. SPOŻYWCZYMI - CHOTYLÓW	21-530 PISZCZAC	UL. TARTACZNA 2 A
GMINNA SPÓŁDZIELNIA SCH - JABŁOŃ	21-205 JABŁOŃ	

Superkoncentraty HENDRIXA w żywieniu tuczników.

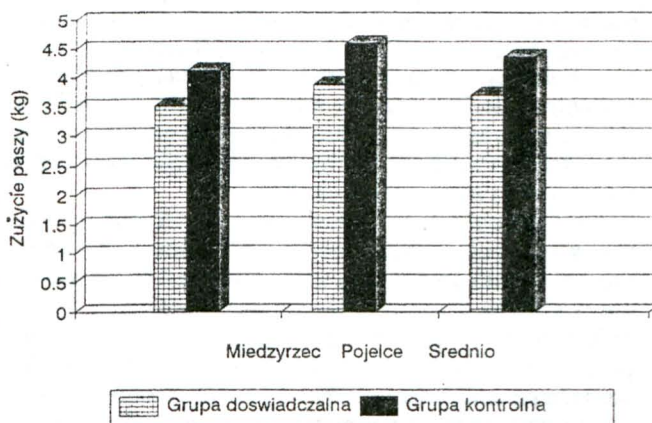
Dobrze zbilansowane dawki pokarmowe dla tuczników zawierające oprócz odpowiedniego poziomu energii i białka także składniki mineralne i witaminy, pozwalają na osiągnięcie wysokich przyrostów dziennych masy ciała, a tym samym zdecydowane skrócenie czasu tuczu. Najprostszym sposobem osiągnięcia tych efektów jest sporządzenie w gospodarstwie na bazie posiadanych zbóż mieszanki pełnoporcjowej w oparciu o odpowiednie koncentraty lub superkoncentraty wysokobiałkowe. Przestrzeganie receptur mieszanek podanych przez producenta gwarantuje wysoką jakość sporządzonej mieszanki i dokładne jej zbilansowanie. Duża ilość istniejących na naszym rynku koncentratów stawia rolników przed wyborem najbardziej odpowiedniego. Często czynnikiem decydującym o wyborze jest cena, chociaż nie zawsze odpowiada ona jakości.

W okresie od 12 lutego do 26 maja 1994 r. Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Grabanowie w porozumieniu z firmą AGRONOM z Jasionki k/Parczeva, która bezpłatnie przekazała odpowiednią ilość superkoncentratów, przeprowadził obserwacje mające na celu określenie efektów produkcyjnych przy zastosowaniu w żywieniu tuczników superkoncentratu holenderskiej firmy HENDRIX w porównaniu z żywieniem tradycyjnym. Doświadczenie prowadzone było w dwóch gospodarstwach na terenie województwa. Wybrane gospodarstwa różniły się sposobem żywienia i utrzymania zwierząt. W gospodarstwie pana Korzeniowskiego w Międzyrzeczu Podlaskim tuczniki były żywione do woli mieszanką pełnoporcjową z automatów paszowych w chlewni rusztowej. W gospodarstwie pana Szpara Stanisława stosowano żywienie normowane, dawkami zgodnymi z zapotrzebowaniem, a tuczniki utrzymywane były w chlewni ściółkowej. W każdym z tych gospodarstw do obserwacji zostały wybrane warchlaki o masie ciała 35 - 40 kg i podzielone na dwie grupy: doświadczalną i kontrolną. Grupy doświadczalne otrzymywały mieszankę pełnoporcjową opartą o superkoncentrat i zgodną z recepturą HENDRIXA, natomiast grupy kontrolne żywione były tak, jak dotychczas. W celu określenia dziennych przyrostów masy ciała wszystkie grupy tuczników były ważone raz w miesiącu. W czasie prowadzenia doświadczenia prowadzono także obserwację zdrowotności oraz notowano zużycie paszy. Uzyskane podczas doświadczenia wyniki przedstawia tabela:

Nazwisko i imię rolnika	Średni przyrost dzienny masy ciała w g		Zużycie paszy na 1 kg przyrostu w kg	
	Grupa doświadcz.	Grupa kontrolna	Grupa doświadcz.	Grupa kontrolna
Korzeniowski Antoni	781	747	3.51	4.11
Szpara Stanisław	722	636	3.88	4.59
Średnio	751	691	3.70	4.35

Jak wynika z zamieszczonych danych średni przyrost dzienny w grupach żywionych z udziałem superkoncentratu Hendrixa był o 7,98 % wyższy niż w grupach żywionych tradycyjnie. Pozwoliło to na skrócenie okresu tuczu tych grup o około 10 dni. Równie ciekawie przedstawia się zużycie paszy na 1 kg przyrostu masy ciała tuczników. W grupach otrzymujących mieszankę sporządzoną w oparciu o superkoncentrat HENDRIXA było ono znacznie niższe w grupach żywionych tradycyjnie. Zużycie paszy na 1 kg przyrostu masy ciała tuczników w obu grupach - doświadczalnej i kontrolnej - przedstawia wykres:

Zużycie paszy na produkcję 1 kg przyrostu masy ciała

Z przeprowadzonych obserwacji wynika, że stosowanie wysokiej jakości superkoncentratu Hendrixa zapewnia osiągnięcie oczekiwanych efektów produkcyjnych w postaci wyższych przyrostów masy ciała, krótszego okresu tuczu i niższego zużycia paszy na 1 kg przyrostu. Pamiętajcie jednak należy, że osiągnięcie takich wyników jest możliwe tylko przy przestrzeganiu receptur podanych przez producenta i wtedy, gdy gospodarstwo dysponuje dostateczną ilością takich zbóż jak jęczmień i pszenica, oraz odpowiednimi paszami wysokobiałkowymi, np. śrutą sojową.

Cz. Mirczewska

Uprawa kapusty pekińskiej i zastosowanie jej w żywieniu.

Kapusta pekińska jest rośliną jednoroczną. Pochodzi z Chin. Liście mają płaskie, szerokie ogonki i duże blaszki. Tworzy owalne główki. Są one luźne, podobne bardziej do sałaty rzymskiej niż kapusty głowiastej. Liście zewnętrzne barwy żółtozielonej do ciemnozielonej. Wewnętrzne liście jaśniejsze aż do barwy prawie białej.

Wymagania klimatyczne i glebowe.

Kapusta pekińska jest rośliną dnia długiego. Przy długim dniu, dużej ilości światła i wysokiej temperaturze wybija w pędy kwiatostanowe i nie tworzy główek. Może być uprawiana jako przedplon lub poplon. Uprawiana jest po wszystkich warzywach zebranych do połowy lipca. Jedynie po warzywach kapustnych nie się jej uprawiać. Najlepiej rośnie na glebach żyznych, wilgotnych ale nie podmokłych. Ma bardzo duże wymagania wodne, większe niż kalafior. Stwierdzono, że najlepsze plony daje uprawiana na obroniku lub kompoście. Odczyn gleby - pH 6,5 - 7

Uprawa.

Po zbiorze plonu głównego glebę należy przekopać na głębokość około 20 cm i wyrównać grabiami. Przed siewem należy zastosować nawożenie mineralne: Azofoska lub MiS - 3 w dawce 0,8 kg/10 m²

Najkorzystniejszym terminem siewu jest II i III dekada lipca. Wcześniejszy wysiew powoduje wybijanie pąków kwiatowych. Ponieważ kapusta pekińska ma słaby system korzeniowy i źle znosi przesadzanie uprawia się ją z siewu bezpośrednio do gruntu lub rozsady doniczkowej. Przed siewem dobrze jest zaprawić nasiona zaprawą Oftanol T przed śmietką i pchełkami. Dla osób nie stosujących chemicznej ochrony polecam przykrycie włókniną bezpośrednio po siewie na okres 3 - 4 tygodni. Wysiewać należy gniazdowo po 2 - 3 nasionka a po wschodach pozostawić jedną najsilniejszą w rozstawie 30 x 40 cm. Norma wysiewu 5 g/10 m². Jeżeli przedplonem jest roślina odchodząca z pola w sierpniu to można przygotować rozsady doniczkową. Na miesiąc wcześniej przed planowanym terminem sadzenia wysiewa się nasiona. Sadzenie rozsady przeprowadzić bardzo ostrożnie, wraz z bryłą korzeniową i zaraz obficie podlać.

Zabiegi pielęgnacyjne w czasie uprawy ograniczają się do odchwaszczania, podlewania i nawożenia pogłównego azotem (około 15 g saletry amonowej na 1 m²) Nawożenie pogłównie przeprowadza się dwukrotnie: po 4 tygodniach od wschodów i w fazie wiązania się główek ale nie później niż 6 tygodni przed planowanym zbiorem. Ze względu na małą ilość światła w uprawie jesiennej kapusty może ona gromadzić nadmierną ilość azotanów. Kapusta pekińska jest wrażliwa na niedobór wapnia, magnezu i boru w glebie. Niedobór tych pierwiastków powoduje zaburzenia fizjologiczne, zmniejszenie i pogorszenie jakości plonu.

Zbiory kapusty pekińskiej trwają do końca listopada. Wcześniej można obrywać liście zewnętrzne do spożycia na surowo. Po osiągnięciu dojrzałości zbiorczej wycinamy całe główki.

Przedłużenie zbioru można osiągnąć przez dołowanie roślin w inspektach. Wykopane wraz z bryłą korzeniową rośliny zabezpieczone przed mrozami mogą być przechowywane do stycznia. W takich samych warunkach kapusta może być dołowana w piwnicy w temperaturze 0°C przez miesiąc.

Plon z 10 m² wynosi około 60 kg.

Odmiany.

Nie ma krajowych odmian tego warzywa. W sklepach są dostępne nasiona odmian holenderskich lub duńskich.

Odmiany te to mieszańce, różniące się między sobą wczesnością, długością okresu wegetacji, wielkością główek i okresem przechowywania.

Spectrum - odmiana średniowczesna, bardzo przydatna do uprawy w gruncie, nadaje się do dłuższego przechowywania.

Grando - główki wyrównane, krótkie i szerokie. Odmiana przystosowana do wiosennej uprawy w szklarniach i tunelach foliowych ale tworzą główki mniejsze. Przechowuje się 4 - 6 tygodni.

Neon - duże, dobrze zamknięte główki. Nadaje się na terminy wiosenne i jesienne uprawy.

Yoko - główki długie, do uprawy letniej i jesiennej, krótki okres wegetacji, polecana do przechowywania.

Hanko - bardzo krótki okres wegetacji, przy sprzyjających warunkach zbiór główek już 65 dniach.

Chiko - odmiana średniowczesna, liście kruche i delikatne, najbardziej przydatna do spożycia na surowo.

Choroby i szkodniki.

Choroby fizjologiczne :

Niedobór wapnia - powoduje zamieranie brzegów liści zwijających główkę,

Niedobór potasu - powoduje łamanie się liści, zasychanie brzegów dolnych liści,

Niedobór azotu - rośliny jasnozielone, brzegi dolnych liści i nerwy różowe, liście szybko żółkną.

Kiła kapusty - choroba grzybowa, występuje na glebach kwaśnych i podmokłych. Objawem są narośla na korzeniach, rośliny więdną.

Gleby kwaśne należy wapnować w roku poprzedzającym uprawę. Na polach gdzie wystąpiła kiła należy zastosować przerwę w uprawie kapustnych na okres 6 - 7 lat.

Szkodniki :

Pchełki ziemne - małe chrząszcze, żerujące na liściach tworząc dziurki. Skuteczną ochronę stanowi przykrycie roślin włókniną.

Śmietka kapuściana - jest muchą, której larwy żerują na szyjce korzeniowej i korzeniach roślin. Porażone rośliny słabo rosną a nawet więdną i zamierają. W ciągu lata występują 3 pokolenia tego szkodnika.

Należy zastosować przykrycie roślin włókniną lub zaprawiane nasion: Oftanol T.

Bielinek kapustnik, bielinek rzepnik - gąsiennice motyli żerują na liściach, pozostawiając nerwy.

Proponuję zastosować Biobit 02 SC (10 - 15g/100 m²) lub Bibit 32 WP (5g/100 m²). Gąsiennice przestają żerować a po kilku do kilkunastu dni giną.

Wartość odżywcza i zastosowanie w żywieniu.

Kapusta pekińska w swoim składzie zawiera dużo białka, witaminę C i karoten oraz składniki mineralne: wapń, żelazo, fosfor. Zaleca się spożywać ją na surowo, bo jest bardzo smaczna i zachowuje najwięcej składników odżywczych. Przygotowuje się z niej surówki jak z sałaty z majonezem, śmietaną, oliwą lub sosem winegrete. Do surówek można też dodawać dodatki takie jak: jabłko, ogórek, cebulę, por, rzodkiewkę, pomidory.

Sporządza się z niej również potrawy gotowane jak z kapusty głowiastej. Nie wymaga długiego gotowania. Umiejętna technologia przygotowania do obróbki termicznej i sama obróbka termiczna, powodują, że nie ma dużych strat składników odżywczych.

Nadaje się do przygotowania zup, bigosu, kapusty zasmażanej a także na kwaszenie.

Opracowała: mgr inż. Bożena Warda.

Truskawki w żywieniu rodziny.

Truskawki są cennym źródłem witamin i składników mineralnych. W swoim składzie chemicznym zawierają duże ilości witaminy: C, B₁, B₂ i A oraz sole mineralne: żelazo, wapń, fosfor i potas. Zawierają także łatwo przyswajalne cukry. Spożywać je można świeże a także przygotowywać przetwory i mrożonki na późniejsze spożycie. Dlatego każda gospodyni powinna uprawiać truskawki w swoim ogródku na potrzeby rodziny. Dobrze jest uprawiać ich kilka odmian, ponieważ uprawa tylko jednej odmiany może okazać się zawodna. Polecam tu odmiany takie jak:

- *Senga Sengana* - odmiana średniowczesna, bardzo plenna i bardzo smaczna, cenna na przetwory.
- *Dukat* - odmiana średniopóźna, również bardzo plenna.
- *Genewa i Sonjana* - są to odmiany powtarzające kwitnienie i owocowanie, owocują do przymrozków.

Truskawki mają bardzo mało kalorii, z tego powodu nie musimy ograniczać ilości ich spożywania. Niekiedy u dzieci mogą powodować uczulenia. Małym dzieciom należy podawać na początku niewielką ich ilość aby przekonać się czy nie spowodują uczulenia.

Z truskawek można przygotować wiele atrakcyjnych deserów z różnymi dodatkami. Poniżej podaję kilka przepisów.

Kisiel z truskawek.

Składniki - 0,5 kg truskawek, 5 łyżek cukru, 2 łyżki mąki ziemniaczanej, 3 szklanki wody.

Wykonanie - truskawki wyplukać, usunąć szypułki, przetrzeć (część drobnych owoców zostawić w całości), zalać wrzącą wodą, dodać cukru. Mąkę ziemniaczaną rozprowadzić małą ilością zimnej, przegotowanej wody, wlać do przeciera, mieszając nie doprowadzić do wrzenia. Do gorącego kisielu włożyć całe truskawki i wlać do kompotierek, ostudzić.

Mleko na śniadanie.

Mleko jest jednym z najbardziej wartościowych składników żywieniowych. Zawiera wszystkie niezbędne składniki pokarmowe. Szczególnie polecane jest spożywanie mleka na śniadanie. Posiłki mleczne przygotowuje się bardzo szybko, łatwo i są one tanie. Normy spożycia mleka dla poszczególnych grup ludności przedstawiają się następująco:

- dzieci i młodzież - około 1 litr,
- dorośli - około pół litra,
- kobiety ciężarne i karmiące - około 1 litr.

Mleko należy schładzać do temperatury około 10° C aby nie skwaśniało, chronić przed światłem, ponieważ przyspiesza ono procesy jęczenia tłuszczu oraz niszczy witaminy A i B₂.

Jednym z podstawowych dań mlecznych są zupy mleczne. Nie wszyscy jednak je chętnie jedzą, dlatego chciałabym podać kilka przykładów na mleko przygotowane jako napój.

Mleko czekoladowe.

Składniki - 2 szklanki mleka, 2 łyżeczki mielonej czekolady. Wykonanie - Czekoladę rozmieszać w kubeczku z 2 łyżkami zimnego mleka. Pozostałą ilość mleka zagotować i dodać czekoladę. Można też dodać nieco cukru.

Mus z truskawek.

Składniki - 0,5 kg truskawek, 3 - 4 łyżki cukru, 3 białka, 1 łyżka żelatyny w proszku.

Wykonanie - owoce oplukać, obrać z szypulek. Część drobnych truskawek pozostawić w całości, resztę przetrzeć lub dokładnie rozetrzeć, dodać część cukru. Białka ubić z pozostałą ilością cukru na sztywną pianę. Żelatynę namoczyć, rozpuścić w małej ilości gorącej wody, zagotować. Przecier połączyć z ubitą pianą, dodać rozpuszczoną żelatynę, ubijając do momentu aż masa zacznie gęstnieć i zastygać. Następnie przełożyć do pucharków i ostudzić. Można podawać przybrany świeżymi owocami z dodatkiem drobnych ciasteczek lub z bitą śmietaną.

Deser z kaszy manny.

Składniki - pół szklanki kaszy manny, 2 szklanki mleka, 4 łyżki cukru, 2 jajka, 1/4 kg truskawek, sól.

Wykonanie - kaszę wymieszać z małą ilością zimnego mleka, resztę mleka zagotować. Na gotujące się mleko wlać kaszę, osolić, zagotować. Umyte jaja utrzeć z cukrem. Owoce umyć, usunąć szypułki, przetrzeć. Do lekko przestudzonej kaszy dodać przecier, utarte jaja i razem zmiksować lub ubić na puszystą masę. Deser przełożyć do kompotierek. Podawać można udekorowany bitą śmietaną i owocami.

Napój truskawkowy.

Składniki - 0,5 kg truskawek, 3 - 4 łyżki cukru, 3 szklanki wody.

Wykonanie - z cukru i małej ilości wody ugotować syrop i ostudzić. Truskawki oplukać, usunąć szypułki, większe owoce rozgnieść, mniejsze zostawić w całości. Rozgniecione owoce zalać przegotowaną letnią wodą, wymieszać, pozostawić w chłodnym miejscu na 1 godz. Następnie odcedzić, sok połączyć z syropem, wymieszać, przelać do dzbanka. Nalewać do szklanek wkładając do szklanek po kilka małych truskawek. Napój ten można także z przetartych truskawek (bez przedcedzania) wymieszanych z syropem. Podawać z kostkami lodu.

Opracowała: Maria Godziuk.

Mleko herbaciane.

Składniki - 2 szklanki mleka, płaska łyżeczka herbaty, cukier do smaku.

Wykonanie - Herbatę wsypać do czajniczka, skropić wrzącą wodą a po chwili dodać około 1/2 szklanki wrzątku i pozostawić w cieple. Mleko wlać do naczynia wypłukanego zimną wodą i doprowadzić do wrzenia. Rozlać mleko do kubeczków wlać do każdego esencji i od razu podawać.

Mleko pomidorowe.

Składniki - 2 szklanki mleka, pół szklanki soku pomidorowego, sól.

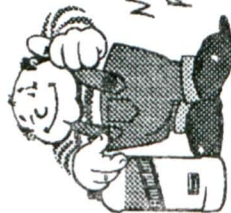
Wykonanie - Zagotować mleko i odstawić z ognia. Mieszając szybko trzepaczką wlać cienkim strumieniem sok pomidorowy i osolić do smaku. Można do tak przygotowanego mleka dodać nieco drobno posiekanej natki pietruszki lub zielonego kopru.

Mleko owocowe na gorąco.

Składniki - 2 szklanki mleka, 1/2 szklanki syropu lub przeciera z owoców (truskawki, maliny), cukier do smaku.

Wykonanie - Zagotować mleko i zestawić z ognia. Dodać cienkim strumieniem syrop owocowy mieszając jednocześnie szybko trzepaczką. Podawać gorące.

SMACZNEGO!

Mr. Roundup
pytca:

CZY PRZED PERZEM MOŻNA SIĘ OBRONIĆ ?

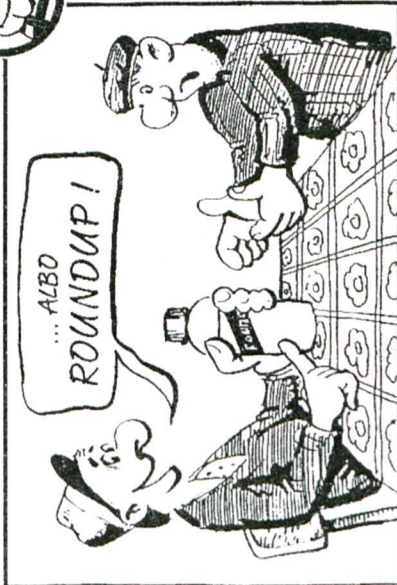
Perz właściwy jest trawą wieloletnią, pastwiska, ugory i nieużytki. Ostatnio we wszystkich regionach Polski obserwuje się nasilenie tego chwastu. Jest on ciągle problemem rolników mimo, że opracowano wiele skutecznych metod jego zwalczania. Uprzylegiwane warunki do jego rozwoju stwarzają nowe technologie uprawy i zbioru oraz chemiczne niszczenie chwastów dwulicciennych.

Jednym z warunków powodzenia walki z perzem jest znajomość jego biologii i rozwoju. Występuje na wszystkich rodzajach gleb o różnym odczynie i zasobności w azot. Intensywnie pobiera gorzej przyswajalne składniki pokarmowe nawet na glebach słabszych. W ten sposób uzyskuje przewagę nad innymi roślinami. Często wygrywa konkurencję z uprawami wskutek działania allelopatycznego, wydzielając specyficzne substancje hamujące wzrost innych roślin. Odnacza się znaczną żywotnością, agresywnością i łatwością rozmnażania. Rozmnaża się głównie przez rozłogi, które pocięte na kawałki rozprzestrzeniają się na polu. O ich żywotności świadczy, że jedna roślina może opanować 16 m² pola. Nawet mała liczba rozłogów może stanowić potencjalne zagrożenie, ponieważ w sprzyjających warunkach szybko rozrasta się.

Wysoki poziom agrotechniki może utrzymać pola w niskim stopniu zagrożenia perzem, ale nawet małe czy krótkotrwałe zaniechania w tym zakresie powodują obniżenie plonów. Krytyczne zagęszczenie perzu jest różne w zależności od rośliny uprawnej. Przy zagęszczeniu 10-50 pedów na 1 m² zdecydowanie obniża się plonowanie pszenicy ozimej poprzez zmniejszenie masy i liczby ziaren w kłosie. Woiniej rosnące rośliny jak kukurydza i buraki jest w stanie całkowicie zagłuszyć.

Praktyka rolnicza zna wiele sposobów zwalczania perzu: -dobór odpowiednich roślin w zmianowaniu (strączkowe, gryka, ziemniaki) -różne metody mechanicznego niszczenia lub mechaniczno -chemiczne

-stosowanie herbicydów selektywnie niszczących perz : Naba, Gallant, Focus i innych. -stosowanie nieselektywnych herbicydów, których substancją czynną jest glifosat np. ROUNDUP®. Każdy sposób i termin niszczenia perzu może być skuteczny jeżeli zostanie dostosowany do lokalnych warunków glebowo -klimatycznych i prawidłowo wykonany. Szczególnie polecany (wyrobowany w SGGW) sposobem jest niszczenie perzu po żniwach, na ściernisku, po odrósnięciu perzu. Jednym z najczęściej stosowanych, ze względu na bardzo wysoką skuteczność, jest ROUNDUP®. Herbicyd ten po wieloletnich doświadczeniach w naszym Zakładzie i w innych ośrodkach można zalecać w oprysku przedżniwnym w zbożach.

Po tym zastosowaniu oprócz zniszczenia perzu uzyskujemy inne korzyści np: wydajniej pracuje kombajn, ziarno odnacza się mniejszą wilgotnością, co obniża straty przy omłocie i poprawia warunki przechowywania ziarna, można wcześniej przystąpić do zabiegów pod zasiew roślin następczych.

Wśród metod mechanicznych kilkakrotnie orka jest zabiegiem skutecznym w niszczeniu perzu lecz energochłonnym, pogarszającym strukturę i przesuszającym glebę. Jest więc zalecana jedynie na odpowiednio żyznych strukturalnych glebach, łatwych w uprawie. Na glebach lżejszych, po podorywce i przeschnięciu skłb, można wyciągać perz, zgrabić i wywozić z pola co wymaga odpowiedniej pogody i sprawniej organizacji pracy.

W ziemiach intensywna pielęgnacja mechaniczna niszczy perz lecz przez to dochodzi często do rozpylenia i przesuszenia gleby oraz rozprzestrzeniania przez narzędzia chorób.

Reasumując, decydując się na wybór odpowiedniej metody rolnik musi rozważyć wiele czynników: w tym stan zapewnienia pola i koszty walki. Walka z perzem nie jest łatwa, ale przy użyciu odpowiedniego herbicydu możemy osiągnąć sukces, szybciej i dużo taniej, niż przy innych metodach.

dr Zofia Łęgowiak
Zakład Biologii i Zwalczania Chwastów
Katedra Ogólnej Uprawy Roll i Roślin
SGGW w Warszawie

PRZED ŻNIWAMI
Z Roundup[®]em
na perz !!!

Herbicyd firmy Monsanto

Tydzień przed żniwami
zastosuj Roundup[®].

Zniszczysz perz i inne chwasty.

- Łatwiejsze żniwa
- Więcej zebranego ziarna
(bardziej suchego)

Zastosuj Roundup, raz a dobrze.
Jeszcze przed żniwami.

Szczegółowych informacji udziela Ci:

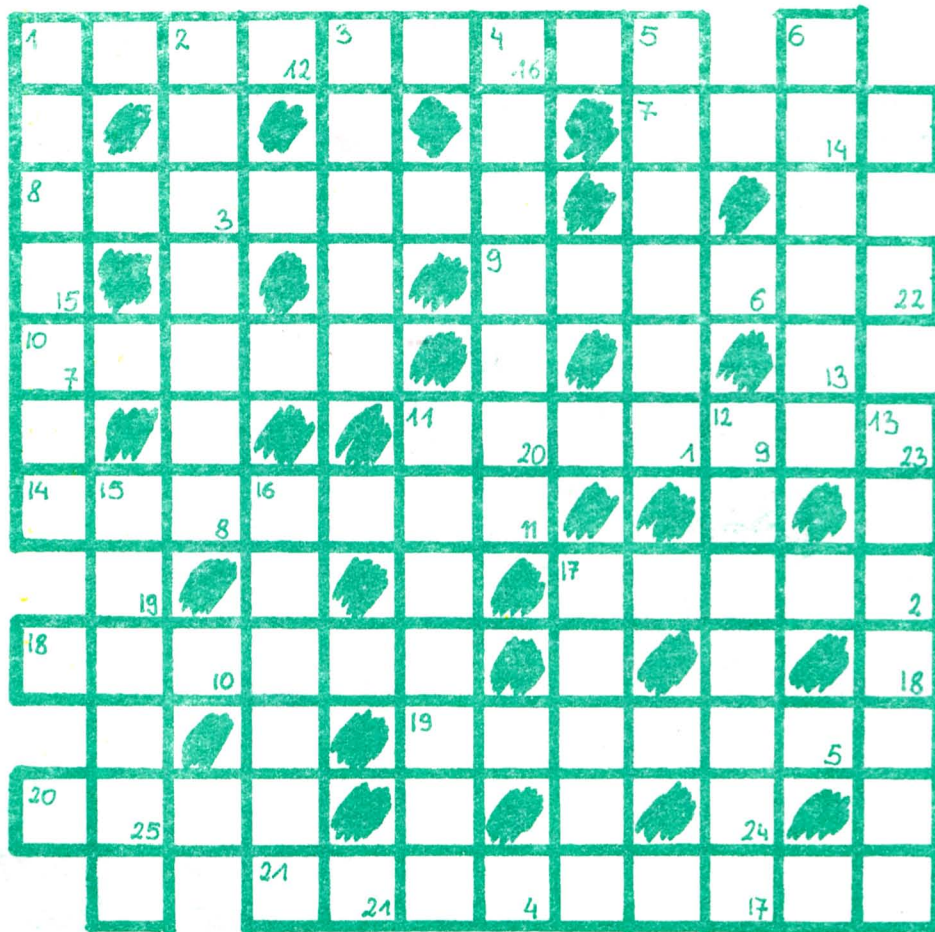

KORRESPONDENCJA:
00-950 WARSZAWA, skr. poczt. 344
BIURO:
Warszawa, ul. Stawki 2 - INTRACO. 26 p.
Tel. 635 1471, fax 812747

Doradcy Stacji Kwarantanny
Ośrodki Doradztwa Rolniczego
Dystrybutorzy Środków Ochrony Roślin

KUP W NAJBLIŻSZYM PUNKCIE SPRZEDAŻY !

Krzyżówka nr 7/94

Poziomo: 1) podtrzymywała pończochę naszej babci, 7) ubiór sportowy, 8) stan w USA, 9) imię żeńskie, 10) spiszek, knowanie, 11) podpalacz z zamiłowania, 14) XVII wieczni bracia polscy, 17) może być absolwentów, 18) europejskie księstwo, 19) działacz polityczny, współzałożyciel PPR, 20) ryba lub narzędzie stolarskie, 21) przewożenie z miejsca na miejsce.

Pionowo: 1) wynajęta do ronienia łąz, 2) XVIII-wieczna kawaleria polska, 3) miasto w woj. olsztyńskim, 4) umożliwia bokserom zadawanie tylko krótkich ciosów, 5) w muzyce bardzo wolne tempo, 6) faza księżyca, 11) bylina ozdobna, 12) miasto w woj. śląskim, 13) substancja wyrośnięta w nadmiarze, 15) magmowa skała składająca się głównie z kwarcu, 16) telefoniczny, 17) rodzaj lotu śmigłowca.

Opracował: Jerzy Mędra

Hasło z krzyżówki nr 6

" S I A N O K O S Y "

ADRES REDAKCJI: Grabanów 21-500 Biała Podlaska
 Telefon: Biała Podl. 433792, 433866, 411247,
 411255-Dyrektor, telefax 438198
 telex 863330

WYDAWCA: OŚRODEK DORADZTWA ROLNICZEGO

DYREKTOR: mgr inż. Sokołowski Andrzej Z-ca **DYREKTORA:** mgr Jeleni Stanisław

ZESPÓŁ REDAKCYJNY: K. Kuresza, R. Juszczyk, B. Filaliuk, B. Michałczuk, Cz. Mirczewska, A. Matuszewski, A. Stracińska, A. Radzikowska, B. Warda, A. Witek, A. Żurkowska, specjaliści terenowi doradztwa roln. i specj. WGD.

SKŁAD KOMPUTEROWY: M. Zajac, A. Mazur

DRUK: J. Wagner - poligrafia ODR. Nr zamwienia 2/94 nakład 3.200 szt.

ADRESY i telefony Rejonowych Ośrodków:

Biała Podl. ul. Żeromskiego 3 tel. 433234

Radzyń Podl. ul. Młodziejowska 99 tel. 520022

Parczew ul. Piwonii 50 tel. 542474

Łosice ul. Piłsudskiego 6 tel. 57665

Wisznice ul. Nowa 14 tel. 781411 prosić 249

